

JAVNA AGENCIJA REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA VARSTVO KONKURENCE

Dunajska 58, 1000 Ljubljana

T: 01 478 35 97

F: 01 478 36 08

E: gp.avk@gov.si

www.varstvo-konkurence.si

Številka: 3061-2/2016-14

Datum: 23. 2. 2016

Javna agencija Republike Slovenije za varstvo konkurence, Dunajska 58, 1000 Ljubljana (v nadaljevanju: Agencija), izdaja v senatu pod predsedstvom Andreja Malvoza, ob sodelovanju dr. Aleša Kuharja in Francija Pušenjaka kot članov senata, na podlagi 12. in 12.o člena v povezavi s tretjim odstavkom 46. člena Zakona o preprečevanju omejevanja konkurence¹ (v nadaljevanju: ZPOmK-1), v zadevi presoje priglase koncentracije podjetij Biser Bidco S.á r.l., 5 rue Guillaume Kroll, L-1882 Luxembourg, LUXEMBOURG, ki ga zastopa direktor Michele Raba, po pooblastilu ga zastopa Odvetniška družba Wolf Theiss - podružnica v Sloveniji, Bleiweisova cesta 30, 1000 Ljubljana, odvetnik Klemen Radosavljevič in Raiffeisen Banka, d.d., Zagrebška cesta 76, 2000 Maribor, ki ga zastopa predsednik uprave Gvido Jemenšek, na nejavni seji dne 23. 2. 2016, naslednjo

ODLOČBO

1. Javna agencija Republike Slovenije za varstvo konkurence koncentraciji podjetij Biser Bidco S.á r.l., 5 rue Guillaume Kroll, L-1882 Luxembourg, LUXEMBOURG, in Raiffeisen Banka, d.d., Zagrebška cesta 76, 2000 Maribor, ne nasprotuje. Koncentracija je skladna s pravili konkurence.
2. Med postopkom niso nastali posebni stroški.

Obrazložitev:

I. PRIGLASITEV IN UDELEŽENCI POSTOPKA

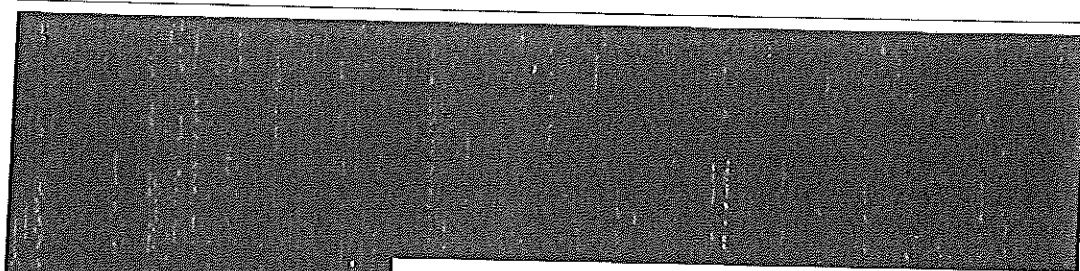
1. Agencija je dne 11. 1. 2016 prejela prigrasitev koncentracije podjetij Biser Bidco S.á r.l., 5 rue Guillaume Kroll, L-1882 Luxembourg, LUXEMBOURG (v nadaljevanju: Biser Bidco) in Raiffeisen Banka, d.d., Zagrebška cesta 76, 2000 Maribor (v nadaljevanju: Raiffeisen Banka). Koncentracijo je prigrasilo podjetje Biser Bidco. Predmet koncentracije je pridobitev trajnejše spremembe kontrole nad podjetjem Raiffeisen Banka na podlagi Kupoprodajne pogodbe z dne 9. 12. 2015 med Raiffeisen Bank International AG, Raiffeisen CEE Region Holding GmbH in Biser Bidco (kupec) o prodaji oziroma nakupu navadnih delnic z oznako KRBR, ki so proste vseh bremen, zastavnih pravic in drugih retencijskih pravic.
2. Prigrasitelj je navedel, da se koncentracija nanaša na pridobitev izključne kontrole nad podjetjem Raiffeisen Banka s strani podjetja Biser Bidco, ki bo pridobilo 80 % lastniški delež v podjetju Raiffeisen Bank. Evropska banka za obnovo in razvoj (v nadaljevanju EBRD) pa bo pridobila preostalih 20 %. [REDACTED] Prigrasitelj podjetje Biser Bidco je pod nadzorom investicijskih skladov, ki jih upravljajo povezane družbe podjetja Apollo Management, L.P. (v nadaljevanju Skupina Apollo)². Zaradi predlagane transakcije bodo investicijski skladi, ki jih upravljajo povezane

¹ Uradni list RS, št. 36/08, 40/09, 26/11, 87/11, 57/12, 39/13 Odl.US: U-I-40/12-31, 63/13 ZS-K in 33/14.

² [REDACTED]

osebe Apolla, pridobili izključno kontrolo nad podjetjem Raiffeisen Bank v smislu drugega odstavka 10. člena ZPOMK-1.

3. Biser Topco S.a r.l. je podjetje, ki je bilo ustanovljena kot 100% krovna družba Biser Bidco ter kot namenska družba za sofinanciranje, v katero so posredno investirali komanditisti (limited partners) Sklada VIII (t.j. investicijskega sklada, ki ga upravljajo odvisne družbe Apolla) in EBRD v razmerju 80:20, za posredni nakup 100% deleža v Nove Kreditne Banke Maribor d.d. (v nadaljevanju NKBM) preko Biser Bidco. Biser Topco S.a r.l. bo tudi družba, ki bo služila za pridobitev vsega osnovnega kapitala, ki trenutno predstavlja 99,7370% osnovnega kapitala Raiffeisen Bank, in sicer preko Biser Bidco, kot je predvideno s Pogodbo o nakupu in prodaji Raiffeisen Bank.³
4. EBRD je tako posredni 20% družbenik priglasitelja in bo tako posredno pridobil 20% udeležbo v Raiffeisen Bank. Biser Bidco je družba, ki je bila ustanovljena za namen prevzema 100% deleža v osnovnem kapitalu NKBM.⁴
5. Priglasitelj je navedel, da je podjetje Biser Bidco, ustanovljeno v skladu z zakonodajo Velikega Vojvodstva Luksemburg, in vpisano v luksemburški poslovni register in register družb z matično številko B 197853, s sedežem na Rue 5 Guillaume Kroll, L-1882 Luksemburg, Luksemburg. Podjetje Biser Bidco je pod posredno kontrolo podjetja Apollo. Podjetje Apollo vplaga v lastniški in dolžniški kapital, ki ga izdajajo podjetja, ki delujejo na različnih poslovnih področjih po vsem svetu. Primeri kratkoročnih finančnih naložb med drugim vključujejo podjetja v kemični industriji, nepremičninskem sektorju, zavarovalništvu, papirni industriji, bančništvu in televizijski produkciji. Evropska komisija upošteva podjetje Apollo kot enotno podjetje (single undertaking) za namene nadzora nad združitvami⁵. Podjetje Biser Bidco kot prevzemna družba je namenska družba, ki je pod izključnim nadzorom podjetja Apollo, katerega je Evropska komisija priznala kot enotno podjetje. Noben drug subjekt ne obvladuje Apolla. Seznam podjetij, ki jih obvladuje investicijski

³Dokument št. 3061-2/2016-6 z dne 5. 2. 2016 in dokument št. 3061-2/2016-7 z dne 9. 2. 2016.

⁴Dokument št. 3061-2/2016-6 z dne 5. 2. 2016 in dokument št. 3061-2/2016-7 z dne 9. 2. 2016.

⁵Npr. v zadevah št: M.2145 - Apollo Group/Shell Resin Business; M.3231 - Apollo/Soros/Goldman Sachs/Cablecom; M.3355 - Apollo/JP Morgan/Primacom; M.3568 - JPMP/Apollo Group/AMC; M.3593 - Apollo/Bakelite; M.3708 - Apollo/DirecTV/Hughes Network Systems; M.4071 - Apollo/Akzo Nobel IAR; M.4277 - AXA REIM/AREA/RDC/Prop. Divesliture; M.4396 - Apollo Group/TNT Logistics; M.4413 - Apollo Group/GE Advanced Materials; M.4470 - Apollo Group/Jacuzzi Brands; M.4610 - TPG V/Apollo/Harrah's; M.4625 - Apollo Group/Countrywide; M.4665 - Apollo Group/Claire's Stores; M.4698 - Apollo/Ceva/EGL; M.4835 - Hexion/Huntsman; M.5492 - Oaktree/Apollo/Countrywide; M.5641 - Apollo/Pilant; M.5919 - Apollo/Alcan Engineered Products; M.6053 - CVC/Apollo/Brit Insurance; M.6160 - Apollo/PlayPower; M.6276 - AIF VII Euro Holdings/Ascometal; M.6496 - Apollo/Taminco; M.6550 - TowerBrook/York/Apollo/Monier; M.6805 - Apollo/Aurum Holdings; M.7122 - Apollo/Altamira; M.7150 - Apollo/Ulster Bank/Amotts; M.7279 - Apollo/Endemol; M.7360 - 21st Century Fox/Apollo/JV; M.7409 - Apollo Management/Companhia de Seguros Tranquilidade; M.7462 - Apollo/Carige; M.7599 - Apollo Management/VValz Group; M.7740 - Apollo/CDG; M.7741 - Apollo/Stemcor; M.7714 - Apollo/ NKBM; M.7805 - Apollo Capital Management/RBH/LRG Finance.

skladi, ki jih upravljajo povezane osebe podjetja Apollo je bil priložen kot priloga priglasitve⁶

6. Podjetje Raiffeisen Bank je kreditna institucija, ustanovljena v skladu s slovensko zakonodajo in registrirana v slovenskem sodnem in poslovnem registru pod matično številko 5706491000, s sedežem v Mariboru in poslovnim naslovom na Zagrebški cesti 76, 2000 Maribor, Slovenija. Podjetje Raiffeisen Bank ima v Sloveniji mrežo 12 podružnic, ki opravljajo storitve v naslednjih mestih: Ljubljana, Maribor, Nova Gorica, Novo mesto, Koper, Kranj, Šoštanj, Celje, Pluj in Murska Sobota.
7. Podjetje Raiffeisen Bank je trenutno v lasti Raiffeisen Bank International AG in Raiffeisen CEE Region Holding GmbH (v nadaljevanju skupina Raiffeisen). Podjetje Raiffeisen Bank zagotavlja bančne storitve za fizične osebe (retail), gospodarstvo - korporativni sektor (corporate) in za majhna in srednje velika podjetja (SME) izključno v Republiki Sloveniji. Podjetje Raiffeisen Bank je bilo ustanovljeno leta 1992 pod imenom Krekova banka d.d., ki je bilo nato v letu 2002 prevzeto s strani skupine Raiffeisen in kasneje leta 2007 preimenovano v Raiffeisen Banka d.d.
8. Podjetje Raiffeisen Bank ima [redacted] % lastniški delež v [redacted] [redacted] % lastniški delež v podjetju [redacted] [redacted] % lastniški delež v [redacted] in [redacted] % lastniški delež [redacted], kar pomeni, da nima izključne kontrole nad nobenim podjetjem.
9. Agencija je dne 11. 1. 2016 priglasitev nemudoma pregledala in ugotovila, da je nepopolna v smislu posredovanja elementov priglasitve, ki jih natančneje določa na podlagi 6. odstavka 43. člena ZPOMK-1 sprejeta Uredba o vsebini obrazca za priglasitev koncentracije podjetij⁸ (v nadaljevanju: Uredba). Priglasitelj je vlogo dopolnil dne 18. 1. 2016, 5. 2. 2016 in 9. 2. 2016⁹.
10. Skladno z določili Zakona o upravnih taksah (Uradni list RS, št. 106/10; ZUT-UPB5 in 14/15) je priglasitelj dne 7. 1. 2016 plačal upravno takso po tarifni številki 48 v znesku 2.000,00 evrov¹⁰.

II. PODREJENOST ZPOMK-1

A Koncentracija

11. ZPOMK-1 v prvem odstavku 10. člena določa, da gre za koncentracijo podjetij pri trajnejših spremembah kontrole nad podjetjem, in sicer (i) pri združitvi dveh ali več predhodno neodvisnih podjetij ali delov podjetij ali (ii) kadar ena ali več fizičnih oseb, ki že obvladuje najmanj eno podjetje, ali kadar eno ali več podjetij z nakupom vrednostnih papirjev ali premoženja, s pogodbo ali kako drugače pridobi neposredno ali posredno kontrolo nad celoto ali deli enega ali več podjetij ali (iii) kadar dve ali več neodvisnih podjetij ustanovi

⁶Dokument št. 3061-2/2016-1 z dne 11. 1. 2016, priloga [redacted]

⁷Dokument št. 3061-2/2016-1 z dne 11. 1. 2016, priloga Raiffeisen Bank 2.2 (c) Seznam kapitalskih naložb podjetja.

⁸Ur. l. RS, št. 36/09 in 3/14.

⁹Dokument št. 3061-2/2016-3 z dne 18. 1. 2016, dokument št. 3061-2/2016-6 z dne 5. 2. 2016 in dokument št. 3061-2/2016-7 z dne 9. 2. 2016.

¹⁰Dokument št. 3061-2/2016-1 z dne 11. 1. 2016, priloga 2.1.

skupno podjetje, ki opravlja vse funkcije samostojnega podjetja z daljšim trajanjem.

12. Kontrolo nad podjetjem ali njegovim delom v smislu prejšnjega odstavka pomenijo pravice, pogodbe ali druga sredstva, ki ločeno ali skupaj in ob upoštevanju okoliščin ali predpisov omogočajo izvajanje odločilnega vpliva nad tem podjetjem ali delom podjetja, in sicer zlasti (i) lastništvo ali pravice do uporabe celotnega ali dela premoženja podjetja ter (ii) pravice ali pogodbe, ki zagotavljajo odločilen vpliv na sestavo, glasovanje ali sklepe organov podjetja.
13. Iz Prečiščenega besedila Komisije o pravni pristojnosti v okviru Uredbe Sveta (ES) št. 139/2004 o nadzoru koncentracij podjetij¹¹ (v nadaljevanju: Obvestilo Komisije) izhaja, da izključna kontrola obstaja, če lahko samo eno podjetje izvaja odločilni vpliv nad drugim podjetjem, pri čemer je potrebno ločiti dve vrsti izključne kontrole, (i) pozitivna izključna kontrola, ki jo ima podjetje v primeru, če lahko določa strateške poslovne odločitve drugega podjetja in (ii) negativna izključna kontrola, ki jo ima podjetje, ki lahko da veto na strateške odločitve v podjetju. Odločitve, bistvene za strateško gospodarsko ravnanje podjetja, vključujejo odločitve o vprašanih, kot so finančni načrt, poslovni načrt, glavne investicije ali imenovanje višjega vodstva in presegajo odločitve, ki so običajne za zaščito pravic manjšinskih delničarjev (npr. odločitve o bistvu skupnega podjetja, kot so na primer spremembe statuta, povečanje ali zmanjšanje kapitala ali likvidacija).
14. Pogodba o prodaji in nakupu lastniškega deleža v podjetju Raiffeisen Bank, sklenjena dne 9. 12. 2015¹² med podjetjem Biser Bidco kot kupcem in prodajalcem podjetjem skupino Raiffeisen v vlogi prodajalca, izkazuje interes kupca oziroma priglasielja koncentracije, da pridobi izključno kontrolo nad podjetjem Raiffeisen Bank.
15. Pridobitev 99,7370 % lastniškega deleža podjetja Biser Bidco v podjetju Raiffeisen Bank torej predstavlja koncentracijo, ki jo je v smislu določbe 10. člena ZPOmK-1 treba, v primeru doseganja pragov letnega prometa iz 42. člena ZPOmK-1, obvezno priglasiti Agenciji.

B Preseganje pragov po 1. odstavku 42. člena ZPOmK-1

16. ZPOmK-1 v prvem odstavku 42. člena določa, v katerih primerih morajo udeleženci koncentracije le-to priglasiti Agenciji. Priglasitev je potrebna, če je skupni letni promet v transakciji udeleženih podjetij skupaj z drugimi podjetji v skupini v predhodnem poslovnem letu na trgu Republike Slovenije presegal 35 mio EUR in če je letni promet prevzetega podjetja skupaj s podjetji v skupini presegal 1 mio EUR.
17. Iz predloženih finančnih podatkov priglasielja ter javno dostopnih podatkov izhaja, da je znašal letni promet podjetja Biser Bidco skupaj z drugimi podjetji v skupini Apollo v letu 2014 v Republiki Sloveniji [REDACTED] EUR¹³. Letni promet podjetja Raiffeisen Bank v poslovnem letu 2014 na območju Republike Slovenije pa je znašal [REDACTED] EUR¹⁴, kar pomeni, da je presežen prag 35 mio EUR letnega prometa, določen v prvi alineji prvega odstavka 42. člena ZPOmK-1 ter hkrati prag 1 mio EUR letnega prometa prevzetega podjetja skupaj z drugimi podjetji v skupini v predhodnem poslovnem letu na območju Republike Slovenije, določen v drugi alineji prvega odstavka 42. člena ZPOmK-1.
18. Podrejenost koncentracije določbam ZPOmK-1 in s tem obveznost priglasitve Agenciji

¹¹ UL C 95, 16.4.2008, str. 1–48, odst. 54.

¹² Dokument št. 3061-2/2016-1 z dne 11. 1. 2016, priloga 5.1. in dokument št. 3061-2/2016-3 z dne 18. 1. 2016.

¹³ Dokument št. 3061-2/2016-1 z dne 11. 1. 2016, Obrazec za priglasitev koncentracije stran 7, točka 2.5.

¹⁴ Dokument št. 3061-2/2016-1 z dne 11. 1. 2016, Obrazec za priglasitev koncentracije stran 7, točka 2.5.

nastane, ko sta kumulativno izpolnjena oba pogoja – pravni in ekonomski. V primeru pridobitve izključne kontrole podjetja Biser Bidco nad podjetjem Raiffeisen Bank sta izpolnjena oba pogoja, zaradi česar je zadevna koncentracija podjetij podrejena določbam ZPomK-1.

C *Pristojnost Agencije*

19. Na podlagi tretjega odstavka 21. člena Uredbe Sveta (ES) št. 139/2004 z dne 20. januarja 2004 o nadzoru koncentracij podjetij¹⁵ (v nadaljevanju: Uredba ES o združitvah) nobena država članica ne sme uporabiti svojega nacionalnega prava o konkurenci za katero koli koncentracijo z razsežnostmi EU. Dolžnost Agencije¹⁶ je torej, da za vsako koncentracijo preveri, ali le-ta nima razsežnosti EU¹⁷.

20. Na podlagi drugega odstavka 1. člena Uredbe ES o združitvah ima koncentracija podjetij razsežnost EU, kadar: (a) vsa udeležena podjetja na svetovnem trgu skupno ustvarijo več kakor 5.000 mio EUR skupnega prometa in (b) skupni promet na trgu EU vsakega od vsaj dveh udeleženih podjetij presega 250 mio EUR, razen če vsako od udeleženih podjetij ustvari več kakor dve tretjini svojega skupnega prometa na trgu EU v eni in isti državi članici. Koncentracija, ki ne doseže pragov iz drugega odstavka 1. člena Uredbe ES o združitvah, ima na podlagi tretjega odstavka 1. člena Uredbe ES o združitvah razsežnost EU, če: (a) vsa udeležena podjetja na svetovnem trgu skupno ustvarijo več kakor 2.500 mio EUR skupnega prometa, (b) vsa udeležena podjetja v vsaki od vsaj treh držav članic skupno ustvarijo več kakor 100 mio EUR skupnega prometa, (c) vsako od vsaj dveh udeleženih podjetij v vsaki od vsaj treh držav članic za namen odstavka (b) ustvari več kakor 25 mio EUR skupnega prometa in (d) skupni promet na trgu EU vsakega od vsaj dveh udeleženih podjetij presega 100 mio EUR, razen če vsako od udeleženih podjetij ustvari več kakor dve tretjini svojega skupnega prometa na trgu EU v eni in isti državi članici.

21. Agencija na podlagi podatkov priglasiatelja ter drugih razpoložljivih podatkov ugotavlja, da zadevna koncentracija ne izpolnjuje meril za koncentracijo z razsežnostjo EU, ker skupni promet podjetja Biser Bidco s Skupino Apollo na trgu EU v letu 2014 znašal [REDACTED] EUR in Raiffeisen Bank na trgu EU v letu 2014 znašal [REDACTED] EUR¹⁸. Tako ni presežen prag iz točke (b) drugega odstavka 1. člena Uredbe ES o združitvah, kot tudi ne iz točke (d) tretjega odstavka 1. člena Uredbe ES o združitvah. Glede na to, da morajo biti pogoji izpolnjeni kumulativno, iz obrazloženega sledi, da zadevna koncentracija nima razsežnosti EU niti po drugem odstavku 1. člena Uredbe ES o združitvah niti po tretjem odstavku 1. člena Uredbe ES o združitvah, zato je izključna pristojnost za izvedbo presoje skladnosti zadevne koncentracije s pravili konkurence, na podlagi nacionalnega prava o konkurenci, na Agenciji.

III. SKLADNOST KONCENTRACIJE S PRAVILI KONKURENCE

A *Upoštevni proizvodni oziroma storitveni trg*

22. Upoštevni proizvodni oziroma storitveni trg je v skladu s 7. točko 3. člena ZPomK-1

¹⁵ UL L 24, 29.1.2004, str. 1–22.

¹⁶ Dolžnost izhaja tako iz 10. člena načelom lojalnosti iz tretjega odstavka 4. člena Pogodbe o EU (UL C 326, 26. 10. 2012), kot tudi iz 21. člena Uredbe ES o združitvah.

¹⁷ Glej sodbo Sodišča EU z dne 14. julija 2006 v zadevi Endesa SA proti Komisiji, T-417/05, Zodl. 2006 str. II-2533, točki 99 in 100.

¹⁸ Dokument št. 3061-2/2016-1 z dne 11. 1. 2016, dokument št. 3061-2/2016-6 z dne 5. 2. 2016 in dokument št. 3061-2/2016-7 z dne 9. 2. 2016.

definiran kot trg, ki praviloma vključuje vse liste proizvode ali storitve, ki jih potrošnik ali uporabnik šteje za zamenljive ali nadomestljive glede na njihove lastnosti, ceno ali namen uporabe. Upoštevni proizvodni trg se lahko določi na podlagi zamenljivosti povpraševanja, zamenljivosti ponudbe, potencialne konkurence ter morebitnih ovir za vstop na trg.

23. Priglasitelj je navedel, da je podjetje Raiffeisen Bank slovenska banka, ki ponuja bančne storitve (i) poslovanje s prebivalstvom, (ii) gospodarstvom - poslovnim sektorjem, (iii) storitve investicijskega bančništva in (iv) investicijsko bančništvo in zakladniške storitve. Poslovanje s prebivalstvom vključuje, med drugim, kratkoročne in dolgoročne kredite, transakcijske račune, domače in mednarodne plačilne transakcije, varčevalne račune in elektronsko bančništvo. Poslovanje z gospodarstvom - poslovnim sektorjem zajema med drugim transakcijske račune v domači in tuji valuti, e-račune, enotno evropsko plačilno območje ("SEPA"), direktne obremenitve, množična plačila SEPA, poslovne kartice, garancije in dokumentarne posle. V okviru investicijskega bančništva in zakladništva podjetje Raiffeisen Bank omogoča posredovanje na domačem in na tujih trgih, skrbniške storitve, svetovanje glede združitve in pripojitev, investicijsko svetovanje, trženje skladov različnih družb za upravljanje z različnimi portfeljskimi strukturami in trženje Raiffeisnovih strukturiranih produktov kot tudi trgovanje z zakladnimi produkti.
24. Priglasitelj je hkrati navedel, da podjetje NKBM ponuja tradicionalne bančne storitve, ki vključujejo (i) bančne storitve za prebivalstvo (tekoči računi/debetni računi, kratkoročni in dolgoročni varčevalni računi in posojila, debetne kartice in plačilne kartice za posameznike in samostojne podjetnike), (ii) bančne storitve za gospodarstvo - korporativni sektor (široka paleta produktov in storitev ter posojila, depoziti, garancije, faktoring in plačilni instrumenti, kot tudi storitve finančnega svetovanja), in (iii) drugi oddelki (dejavnosti zakladništva, oddelek finančnih institucij in posredništvo). Nadalje podjetje NKBM ponuja storitve v zvezi z upravljanjem skladov in pokojninskih skladov, nepremičninske storitve, investicijsko bančništvo in ostale storitve (ki vključujejo mobilne plačilne sisteme).
25. Priglasitelj tako navaja, da sta podjetji Raiffeisen Bank kot tudi NKBM dejavni na istih proizvodnih/storitvenih upoštevni trgih v Republiki Sloveniji. Transakcija bo sicer povzročila horizontalna prekrivanja na trgih v Republiki Sloveniji, in sicer, (i) bančnih storitev za prebivalstvo, (ii) bančnih storitev za gospodarstvo, (iii) bančnih storitev finančnih trgov, (iv) upravljanja premoženja in (v) investicijskega bančništva.
26. Priglasitelj je navedel, da je v nekaterih odločitvah Evropska Komisija pri opredelitvah upoštevni trgov uporabila sledeče upoštevne trge: (i) bančne storitve za prebivalstvo, (ii) bančne storitve za gospodarstvo, (iii) storitve finančnih trgov, (iv) storitve upravljanja premoženja in (v) storitve investicijskega bančništva.¹⁹ Primerljivo razdelitev trgov je v preteklosti ugotovila tudi Agencija.²⁰

A1: Bančne storitve za prebivalstvo

27. Sektor bančnih storitev za prebivalstvo vključujejo storitve, kot so: tekoči računi, hranilni računi, depoziti, plačilne storitve, vključno s storitvami na bankomatih, storitve, povezane s kreditnimi in debetnimi bančnimi karticami, prenos sredstev, neposredne obremenitve, nalogi, posojanje (osebna posojila, potrošniški krediti, prekoračitev pozitivnega stanja, hipoteke ipd.), transakcije plač, mednarodna plačila, investicijske storitve (pokojninski skladi,

¹⁹ Glejte zadevo COMP/M.5384 - BNP Paribas/Fortis in COMP/M. 3894 - Unicredito/HVB.

²⁰ Glejte zadeve št. 3061-8/2015 - Abanka Vip/Banka Celje; odst. 32-38; In št. 306-2/2013 Republika Slovenija/NLB d.d. odst. 22-26.

borzno posredovanje, vzajemni skladi in skrbniške storitve)²¹. Čeprav je vsaka storitev osebnega bančništva drugačna in ne obstaja neposredna zamenljivost med posameznimi skupinami bančnih proizvodov (npr. posojila in depoziti), stranke večinoma iščejo »pakete osnovnega bančništva²²«, zato konkurenca na trgu obstaja v zvezi s paketi bančnih storitev. Z vidika ponudnika storitev je trg osebnega bančništva mogoče deliti podrobneje na depozite (vezane vloge), posojila in plačilni promet (plačilne kartice, bančni avtomati, e-bančništvo).

28. Agencija meni, da v primeru presoje predmetne koncentracije ni izkazan resen sum glede skladnosti koncentracije s pravili konkurence niti ob najožji opredelitvi upoštevni trgov, zato Agencija ni dokončno opredelila upoštevne trga bančnih storitev za prebivalstvo.

A2: Bančne storitve za gospodarstvo

29. Bančne storitve za gospodarstvo - korporativni sektor obsegajo širok nabor bančnih storitev za gospodarstvo - poslovne stranke. Medtem ko so bančne storitve za prebivalstvo ponavadi bolj standardizirane in manj zapletene, pri čemer olajšujejo uvajanje novih produktov v obstoječe distribucijske kanale, so produkti za gospodarstvo - korporativni sektor bolj zapleteni in so za nekatere stranke lahko bolj individualizirani. Evropska komisija je ugotovila, da lahko, glede na njihove posebne značilnosti in uporabo produkti, kot so depoziti, kreditiranje, plačilni promet, dokumentarni akreditivi in mednarodna plačila predstavljajo različne proizvodne trge. Zlasti je bil v predhodnih odločbah priznan ločen trg za posojila, odobrena gospodarstvu – poslovnim strankam.²³

30. Agencija meni, da v primeru presoje predmetne koncentracije ni izkazan resen sum glede skladnosti koncentracije s pravili konkurence niti ob najožji opredelitvi upoštevni trgov, zato Agencija ni dokončno opredelila upoštevne trga bančnih storitev za gospodarstvo.

A3: Bančne storitve finančnih trgov

31. Trg bančnih storitev, povezanih s finančnimi trgi, obsega storitve institucionalnim vlagateljem, poslovnim komitentom in komitentom prebivalstva, ki nimajo neposrednega dostopa do finančnih trgov in ki zato potrebujejo posredniške storitve bank. Upoštevni trg storitev, povezanih s finančnimi trgi, obsega naslednje storitve: sprejemanje in posredovanje naročil v zvezi z enim ali več finančnimi instrumenti, izvrševanje naročil za račun strank, poslovanje za svoj račun, gospodarjenje s finančnimi instrumenti, investicijsko svetovanje in skrbniške storitve.

32. Komisija je že ugotovila, da storitve finančnih trgov obsegajo storitve, kot so trgovanje (preko zastopnika ali brez tveganja trgovca) v vrednostne papirje, obveznice in izvedene finančne instrumente, kot tudi devizno trgovanje, operacije denarnega trga (t.j. trgovanje z zakladnimi menicami in komercialni zapisi bank in podjetij) in druge vrste naložb.²⁴

33. Agencija meni, da v primeru presoje predmetne koncentracije ni izkazan resen sum glede skladnosti koncentracije s pravili konkurence niti ob najožji opredelitvi upoštevni trgov, zato Agencija ni dokončno opredelila upoštevne trga bančnih storitev finančnih trgov.

²¹Glejte zadevo COMP/M.6168 - RB/EFG Eurobank, odst 12.

²²Paketi osnovnega bančništva združujejo določen splet bančnih storitev (npr.: vodenje transakcijskega računa, gotovinski dvig na bankomatih, določen limit, e-bančništvo).

²³Glejte zadevi Case COMP/M.4844 - Fortis/ABN AMRO, COMP/M.2567 - Nordbanken/Postgirot.

²⁴Glejte zadevi COMP/M.5384 - BNP Paribas/Fortis; COMP M. 3894 - Unicredito/HVB.

A4: Upravljanje premoženja

34. Priglasitelj je navedel, da storitve upravljanja premoženja vključujejo ustvarjanje, oblikovanje in trženje skladov, ki zbirajo sredstva s strani prebivalstva (vzajemni skladi, fiduciarni skladi, investicijski skladi in odprte investicijske družbe) in opravljanje storitev upravljanja portfelja za pokojninske sklade, ustanove, mednarodne korporacije in zasebne vlagatelje.
35. Priglasitelj je tudi navedel, da je v zadnjih odločbah Komisija preučila možnost nadaljnega segmentiranja trga upravljanja premoženja na osnovi naložbene strategije, in sicer primerjava aktivnega in pasivnega upravljanja premoženja²⁵. Aktivno upravljanje s premoženjem je sestavljeno iz strategij, ki jih uveljavlja naložbeni upravitelj s ciljem preseči merilo uspešnosti, na primer indeks, medtem ko gre pri pasivnem upravljanju premoženja zgolj za doseganje uspešnosti na ravni indeksa. Storitve pasivnega upravljanja premoženja se zanašajo bolj na tehnologijo in posledično so zato običajno tu nižje provizije za upravljanje kot pri storitvah aktivnega upravljanja premoženja. Vendar pa je Komisija na koncu pustila odprto natančno opredelitev produktnega trga. Poleg tega je Komisija ugotovila, da upravljanje premoženja izključuje opravljanje storitev upravljanja portfelja za posameznike (tako imenovano privatno bančništvo).
36. Priglasitelj je navedel, da je Evropska Komisija²⁶ preučila trg skrbniških storitev v segmentu upravljanja premoženja in pri tem pustila odprto vprašanje, ali se lahko skrbniške storitve nadalje delijo na (i) globalne storitve skrbništva za investicijske institucije in (ii) domače storitve skrbništva, in v tem segmentu (a) institucionalne skrbniške storitve in (b) storitve skrbništva za prebivalstvo.
37. Agencija meni, da v primeru presoje predmetne koncentracije ni izkazan resen sum glede skladnosti koncentracije s pravili konkurence niti ob najožji opredelitvi upoštevni trgov, zato Agencija ni dokončno opredelila upoštevne trga upravljanja premoženja.

A5: Investicijsko bančništvo

38. Priglasitelj je navedel, da je Evropska Komisija²⁷ v preteklosti navedla, da investicijsko bančništvo vključuje storitve, kot so svetovanje o finančnih vidikih združitvev in prevzemov, prvih javnih ponudbah (IPO) in urejanje novih izdaj delnic in obveznic, izključujoč "underwriting" storitve pri takšnih poslih. Komisija je v prejšnjih odločbah analizirala trg investicijskega bančništva kot celoto, hkrati pa je določila naslednje možne segmente trga: (i) svetovanje glede združitvev in prevzemov, (ii) svetovanje glede IPO, in (iii) storitve, povezane z urejanjem nove izdaje delnic in obveznic²⁸.

²⁵Pasivni upravitelji se ne ukvarjajo z iskanjem precenjenih ali podcenjenih vrednostnih papirjev ter z napovedovanjem splošnih gibanj tečajev na trgu. Dejanske tečaje vrednostnih papirjev sprejemajo kot dane in najboljše ocene vrednosti naložb. Menijo, da ali trg pravilno vrednoti vrednostne papirje, ali pa nimajo dovolj znanja in informacij, da bi lahko z identifikacijo nepravilno ovrednotenih vrednostnih papirjev dolgoročno dosegali nadpovprečne donosnosti (Loftouse, 2001, str. 96). Slednje še zlasti velja, če upoštevamo, da trgovanje z vrednostnimi papirji povzroča določene transakcijske stroške in negativne davčne učinke. Pasivno upravljanje se običajno označuje kot strategija »kupi in obdrži« (buy-and-hold strategy). Aktivni upravitelji so tisti, ki menijo, da so trgi kapitala dovolj neučinkoviti, da je možno s sistematičnim iskanjem podcenjenih ali precenjenih vrednostnih papirjev trg premagati oziroma doseči nadpovprečno donosnost premoženja. Aktivni upravitelj dosega nadpovprečno donosnost ob tveganju, ki je sprejemljivo za investitorja, tako da izbira posamezne vrednostne papirje in/ali naložbene razrede.

²⁶Glejte zadevo COMP/M.5384 - BNP Paribas/Fortis.

²⁷Glejte zadevo COMP/M.5384 - BNP Paribas/Fortis.

²⁸Glejte zadevo COMP/M. 3894 - Unicredito/HVB.

39. Agencija meni, da v primeru presoje predmetne koncentracije ni izkazan resen sum glede skladnosti koncentracije s pravili konkurence niti ob najožji opredelitvi upoštevni trgov, zato Agencija ni dokončno opredelila upoštevnega trga investicijskega bančništva.

B Upoštevni geografski trg

40. Upoštevni geografski trg je v skladu z 8. točko 3. člena ZPOmK-1 definiran kot trg, ki praviloma vključuje območje, na katerem si konkurenti na upoštevem proizvodnem oziroma storitvenem trgu medsebojno konkurirajo pri prodaji ali nakupu proizvodov ali storitev, na katerem so pogoji konkurence dovolj homogeni in ki ga je mogoče razlikovati od sosednjih območij, ker so pogoji konkurence na njih občutno drugačni. Dejavniki, ki so ključni pri presoji upoštevnege geografskega trga, so različne pravne zahteve, standardi, davčna bremena, transportni stroški, cenovne razlike med različnimi deli trga, tržne navade ipd.

B1: Bančne storitve za prebivalstvo

41. Priglasitelj je navedel, da je Evropska komisija bančništvo za prebivalstvo obravnavala kot nacionalno po obsegu predvsem zaradi različnih konkurenčnih pogojev v posameznih državah članicah: jeziku, preferencah potrošnikov glede lokalnih dobaviteljev, poslovne kulture in pomembnosti mreže podružnic.²⁹

42. Agencija meni, da v primeru presoje predmetne koncentracije ni izkazan resen sum glede skladnosti koncentracije s pravili konkurence niti ob najožji opredelitvi upoštevni trgov, kljub temu v danem primeru zato Agencija obsega geografskega trga ni natančno opredelila in se je osredotočila na območje Republike Slovenije.

B2: Bančne storitve za gospodarstvo

43. Kar zadeva bančne storitve za gospodarstvo - korporativni sektor, je Evropska komisija na splošno zavzela stališče, da so te storitve opravljene na nacionalni ravni. Vendar pa je Evropska komisija tudi ugotovila, da imajo lahko nekateri elementi korporativnega bančništva bolj mednarodne razsežnosti, zlasti storitve in produkti, ki so na voljo velikim korporacijam³⁰.

44. Agencija meni, da v primeru presoje predmetne koncentracije ni izkazan resen sum glede skladnosti koncentracije s pravili konkurence niti ob najožji opredelitvi upoštevni trgov, kljub temu v danem primeru zato Agencija obsega geografskega trga ni natančno opredelila in se je osredotočila na območje Republike Slovenije.

B3: Bančne storitve finančnih trgov

45. Kar zadeva storitve finančnih trgov, je Komisija menila, da je večina tržnih segmentov mednarodnih po obsegu, vendar so bili nekateri od njih analizirani z nacionalnega vidika³¹.

46. Agencija meni, da v primeru presoje predmetne koncentracije ni izkazan resen sum glede skladnosti koncentracije s pravili konkurence niti ob najožji opredelitvi upoštevni trgov, kljub

²⁹Glejte zadeve COMP/M.5384 - BNP Paribas/Fortis; primer št. COMP/M.3894 - Unicredito/HVB; COMP/M.4844 - Fortis/ABN AMRO ASSETS; COMP/M.6168 - RBI/EFG Eurobank.

³⁰Glejte zadeve COMP/M.3894 - Unicredito/HVB, odst. 8; COMP/M.4844 - Fortis/ABN AMRO Assets; COMP/M.5384 - BNP Paribas/Fortis; COMP/M.6168 - RBI/EFG Eurobank.

³¹Glejte zadevo COMP/M.4844 - Fortis/ABN AMRO Assets.

temu v danem primeru zato Agencija obsega geografskega trga ni natančno opredelila in se je osredotočila na območje Republike Slovenije.

B4: Upravljanje premoženja

47. V prejšnjih odločbah je Komisija ugotovila, da je lahko upoštevni geografski trg za oblikovanje produktov, ki se nanašajo na upravljanje premoženja, nacionalni in največ na ravni EGP po obsegu, odvisno od posebnosti primera. Zaradi pomembnosti nacionalnih distribucijskih kanalov, se za distribucijo produktov, ki se nanašajo na upravljanje premoženja, zasebnikom, šteje enak geografski obseg kot velja za trg bančnih storitev za prebivalstvo, torej po obsegu nacionalni trg³².

48. Priglasitelj je navedel, da je Evropska Komisija navedla, da je lahko upoštevni geografski trg za institucionalne stranke širši kot nacionalni, saj so te stranke pogosto za namen vlaganja pripravljene in sposobne za nabavo produktov in storitev upravljanja premoženja zunaj svojih nacionalnih meja. Komisija je kljub temu to vprašanje pustila odprto³³.

49. Agencija meni, da v primeru presoje predmetne koncentracije ni izkazan resen sum glede skladnosti koncentracije s pravili konkurence niti ob najožji opredelitvi upoštevni trgov, kljub temu v danem primeru zato Agencija obsega geografskega trga ni natančno opredelila in se je osredotočila na območje Republike Slovenije.

B5: Investicijsko bančništvo

50. Priglasitelj je navedel, da je v primeru investicijskega bančništva Evropska Komisija mnenja, da je večina tržnih segmentov po obsegu mednarodnih³⁴, vendar so bili nekateri od njih analizirani z nacionalnega vidika³⁵.

51. Agencija meni, da v primeru presoje predmetne koncentracije ni izkazan resen sum glede skladnosti koncentracije s pravili konkurence niti ob najožji opredelitvi upoštevni trgov, kljub temu v danem primeru zato Agencija obsega geografskega trga ni natančno opredelila in se je osredotočila na območje Republike Slovenije.

C Presoja koncentracije

52. V skladu z 11. členom ZPOmK-1 so prepovedane koncentracije, ki bistveno omejujejo učinkovito konkurenco na ozemlju Republike Slovenije ali njegovem znatnem delu, zlasti kot posledica ustvarjanja ali krepitve prevladujočega položaja. Agencija presoja koncentracije zlasti glede na tržni položaj v koncentraciji udeleženih podjetij, njihovo možnost za financiranje, strukturo trga, izbiro, ki jo imajo na voljo dobavitelji in uporabniki, ter njihov dostop do virov ponudbe oziroma do samega trga, obstoj morebitnih pravnih ali dejanskih vslopnih ovir, gibanje ponudbe in povpraševanja na upoštevni trgih, koristi vmesnih in končnih uporabnikov ter glede na tehnični in gospodarski razvoj pod pogojem, da je v korist potrošnikom in ne ovira konkurence.

53. Kot je bilo že ugotovljeno, bo do horizontalnih prekrivanj dejavnosti v koncentraciji

³² Glejte zadeve COMP/M.6812 - SFPI/Dexia; COMP/M.4844 - Fortis/ABNAMRO Assets.

³³ Glejte zadeve COMP/M.5728 - Credit Agricole/Societe Generale Asset Management, odts. 40-42.

³⁴ Glejte zadeve COMP/M.2225 - Fortis/ASR; COMP/M. 1172 - Fortis AG/Generale Bank.

³⁵ Glejte zadevo COMP/M.4155 - BNP Paribas/BNL.

udeleženi podjetij prišlo na trgu (i) bančne storitve za prebivalstvo; (ii) bančne storitve za gospodarstvo; (iii) storitve finančnih trgov, (iv) storitve upravljanja premoženja in (v) storitve investicijskega bančništva, zato je Agencija v nadaljevanju koncentracijo presojala glede na navedene trge, kjer delujeta v koncentraciji udeleženo podjetje Raiffeisen Bank in podjetje NKBM.

54. Konec leta 2014 je v Sloveniji delovalo 18 bank, tri hranilnice in štiri podružnice tujih bank. V letu 2014 se je nadaljevalo krčenje bančnega sistema. Bilančna vsota bank in hranilnic je konec leta 2014 znašala 38,7 mrd EUR. Od tega bilančna vsota bank in podružnic 37,8 mio EUR, bilančna vsota hranilnic pa 940 mio EUR. Večino bančnega sektorja so tako še vedno predstavljale banke. Njihov tržni delež je znašal 97,6 % celotne bilančne vsote slovenskega bančnega sektorja. Bilančna vsota bančnega sektorja se je lani zmanjšala peto leto zapored in je konec leta 2014 dosegala 104 % BDP, za osem odstotnih točk manj kot v letu 2013. V letu 2014 je bilo zmanjšanje bilančne vsote za 1,6 mrd EUR oziroma za 4 % manjše kot v predhodnih dveh letih. Od vključno leta 2010 do konca leta 2014 se je bilančna vsota bančnega sektorja v Republiki Sloveniji kumulativno znižala za 13,3 mrd EUR oziroma za skoraj eno četrtino. Zniževanje bilančne vsote se upočasnjuje. Krčenje bilančne vsote bančnega sektorja je bilo v letu 2014 primerjavo s predhodnima dvema letoma počasnejše, po obsegu primerljivo s tistim pred tremi leti. Na znižanje obsega bilančne vsote na strani virov je lani najbolj vplivala razdolžitve bank do Evrosistema, medtem ko je krčenje v predhodnih letih sovpadalo z razdolževanjem bank na grosističnih trgih v tujini.³⁶

Tabela 1: Bilančna vsota bank v primerjavi z BDP

	2010	2011	2012	2013	2014
Bilančna vsota bank (v mio EUR)	50.760	49.243	46.119	40.344	38.716
BDP v tekočih cenah (v mio EUR)	36.219	36.869	36.005	36.145	37.247
Bilančna vsota v % BDP	140	134	128	112	104

Vir: Bank Slovenije.³⁷

55. V letu 2014 se je dodatno spremenila lastniška struktura bank, saj je Republika Slovenija na podlagi odločbe o državni pomoči rekapitalizirala dve banki, skupaj v letih 2013 in 2014 šest. Že v letu 2013 se je lastniška struktura bank pomembno spremenila, saj je Republika Slovenija na podlagi odločbe o državni pomoči po pokrivanju izgube z deleži obstoječih lastnikov rekapitalizirala pet bank ter s tem postala njihov 100-odstotni lastnik. Konec leta 2014 je bilo v večinski tuji lasti sedem hčerinskih bank in štiri podružnice, v popolni domači lasti sedem bank in v večinski domači lasti tri banke.³⁸

³⁶Poročilo o finančni stabilnosti, Banka Slovenije Evrosistem, Maj 2015, stran 30.

³⁷Poročilo o finančni stabilnosti, Banka Slovenije Evrosistem, Maj 2015, stran 30.

³⁸Poročilo o finančni stabilnosti, Banka Slovenije Evrosistem, Maj 2015, stran 31.

Tabela 2: Lastniška struktura bančnega sektorja (po lastniškem kapitalu)

	2010	2011	2012	2013	2014
Država v ožjem smislu	20,1	22,7	22,8	60,1	63,0
Druge domače osebe	42,9	38,1	35,2	8,0	6,7
Tuje osebe	37,1	39,3	42,0	32,0	30,3
Tuje osebe (nad 50 % v upravljanju)	27,9	30,1	33,3	31,6	30,0
Tuje osebe (pod 50 % v upravljanju)	9,2	9,1	8,7	0,4	0,3

Vir: Banka Slovenije.³⁹

56. V letu 2014 se tržni deleži pri največjih bankah niso več zniževali, zmanjševanje koncentracije bančnega trga pa se je umirilo. Tržna koncentracija, merjena s tržnim deležem največjih bank kot tudi koncentracija bančnega trga, merjena z Herfindahl-Hirschmanovim indeksom (HHI)⁴⁰, ki sta se v predhodnih letih zmanjševali, sta v letu 2014 v primerjavi s predhodnim letom ostali skoraj nespremenjeni. Tržni delež petih največjih bank se je v zadnjih štirih letih znižal za slabih pet odstotnih točk, pod 55 %. Vrednost HHI za vloge nebančnega sektorja je ob koncu leta 2014 z vrednostjo 1.083 še za 131 točk presegala vrednost indeksa za posojila nebančnemu sektorju, razlika se je v zadnjih letih močno zmanjšala. Lani se ni več zmanjševala koncentracija vlog gospodinjestev, ki se je prej zniževala več let zapored.⁴¹

Tabela 3: Tržna koncentracija slovenskega bančnega trga, merjena s Herfindahl-Hirschmanovim indeksom in tržnim deležem prvih treh oziroma prvih petih bank

	2010	2011	2012	2013	2014
Herfindahl-Hirschmanov indeks					
Bilančna vsota	1.149	1.110	1.041	996	967
Posojila nebančnemu sektorju	1.122	1.068	1.042	926	953
Obveznosti do nebančnega sektorja	1.471	1.392	1.256	1.096	1.083
Obveznosti do bank	1.243	1.209	1.179	1.338	1.193
Tržni delež prvih treh bank (v%)					
Bilančna vsota	45,7	44,7	43,2	42,6	41,5
Posojila nebančnemu sektorju	45,9	44,4	42,5	38,0	39,4
Obveznosti do nebančnega sektorja	54,3	53,1	49,7	44,5	43,5
Obveznosti do bank	53,9	53,6	52,3	55,7	49,3
Tržni delež prvih petih bank (v%)					
Bilančna vsota	59,2	58,9	57,1	56,2	54,9
Posojila nebančnemu sektorju	59,0	58,2	56,7	52,9	54,2
Obveznosti do nebančnega sektorja	66,7	65,5	62,5	59,6	58,3
Obveznosti do bank	67,9	67,9	67,5	72,2	69,4

Vir: Banka Slovenije.⁴²

³⁹Poročilo o finančni stabilnosti, Banka Slovenije Evrosistem, Maj 2015, stran 31.

⁴⁰ HHI se izračuna tako, da se seštejejo kvadrati posameznih tržnih deležev vseh podjetij na trgu. Znaša lahko malo nad 0 (na trgu neštevilnih podjetnikov) do 10.000 v primeru monopolov. Pri izračunu pa je izjemno pomemben tudi t.i. prirast-delta, ki kaže spremembo spremembo v tržni situaciji, ki jo povzroči zadevna koncentracija, če je HHI manj kot 1.000 ali indeks HHI med 1.000 in 2.000 in delta pod 250 bodo horizontalno koncentracijo odobrili, ker je malo verjetno, da bi negativno vplivala na upoštevni trg.

⁴¹Poročilo o finančni stabilnosti, Banka Slovenije Evrosistem, Maj 2015, stran 31.

⁴²Poročilo o finančni stabilnosti, Banka Slovenije Evrosistem, Maj 2015, stran 32.

57. V obdobju od leta 2012 do 2014 se tržni delež v koncentraciji udeleženih podjetij ohranja na isti ravni, tako bo podjetje Biser Bidco prevzeti tržni delež ohranil, saj se je tržni delež znižal malenkostno z 12,49 % na 11,90 %, kar predstavlja 0,59 odstotne točke.

Tabela 4: Skupni in posamezni tržni delež glede na bilančno vsoto v koncentraciji udeleženih podjetij (Raiffeisen Bank in NKBM), v obdobju 2012 – 2014 v mio EUR

Podjetje	2012		2013		2014	
	Bilančna vsota v mio EUR	Tržni delež %	Bilančna vsota v mio EUR	Tržni delež %	Bilančna vsota v mio EUR	Tržni delež %
Raiffeisen Bank	1.420	3,08	1.186	2,94	998	2,58
NKBM	4.339	9,41	3.910	9,69	3.608	9,32
Skupaj v koncentraciji udeleženi podjetji	5.759	12,49	5.096	12,63	4.606	11,90
SKUPAJ	46.159	100,00	40.343	100,00	38.748	100,00

Vir: Podatki Letnih poročil Raiffeisen Banke in NKBM.⁴³

58. Po podatkih Banke Slovenije je v Republiki Sloveniji delovalo 18 bank, od katerih sta se v letu 2015 (Abanka Vipa in Banka Celje) združili, zato se je Agencija odločila, da prikaže tržni delež v tabeli 4a pod navedbo Abanka Vipa z združenimi podatki bilančne vsote obeh bank skupaj. Po zaključeni koncentraciji podjetij Raiffeisen Bank in NKBM bo tržni delež znašal [redacted] %, kar pomeni, da bosta po koncentraciji navedeni banki [redacted]. Država v ožjem smislu bo svoj lastniški delež naveden v tabeli 2 v letu 2015 znižala zaradi prodaje NKBM tujemu investitorju, zato bo po javno objavljenih podatkih lastniški delež tujih oseb, ki imajo nad 50 % delež v upravljanju bank porastel po zaključeni prodaji NKBM v prvi polovici leta 2016. Prijavljena koncentracija Raiffeisen Bank ne bo vplivala na spremembo strukture lastniškega deleža v skladu z metodologijo v tabeli 2. Tržna koncentracija sporoča stopnjo skoncentriranosti glede na bilančno vsoto bank v Republiki Sloveniji. Za merjenje stopnje koncentracije se uporablja HHI indeks, ki v danem primeru pred koncentracijo znaša $HHI = 967$, kar pomeni, da je upoštevni trg z visoko stopnjo konkurence. Tudi po koncentraciji ne prihaja do večjih sprememb saj je $HHI = [redacted]$ ($\Delta HHI = [redacted]$). Agencija ugotavlja, da bi Evropska komisija koncentracijo, kadar je izračunani HHI manj kot 1.000 ali indeks HHI med 1.000 in 2.000 in delta pod 250 takšno horizontalno koncentracijo odobrila, saj je malo verjetno, da bi negativno vplivala na upoštevni trg, zato Agencija meni, da HHI izkazuje visoko stopnjo konkurence na upoštevнем trgu na območju Republike Slovenije.

⁴³Dokument št. 3061-2/2016-1 z dne 11. 1. 2016, stran 18.

Tabela 4a: Tržni delež glede na bilančno vsoto konkurenčnih bank, v obdobju 2012 – 2014 v mio EUR

Podjetje	2012		2013		2014	
	Bilančna vsota v mio EUR	Tržni delež %	Bilančna vsota v mio EUR	Tržni delež %	Bilančna vsota v mio EUR	Tržni delež %
NLB	11.487	24,91%	9.507	23,56%	8.886	22,95%
Abanka Vipava	5.868	12,72%	4.851	12,02%	4.314	11,14%
Unicredit	2.815	6,10%	2.489	6,17%	2.579	6,66%
SKB	2.594	5,62%	2.451	6,08%	2.550	6,59%
Banka Koper	2.316	5,02%	2.300	5,70%	2.289	5,91%
SID banka	4.088	8,86%	3.788	9,39%	3.577	9,24%
Ostale banke	11.192	24,27%	9.862	24,44%	9.915	25,61%
Skupaj	46.130	100,00%	40.348	100,00%	38.736	100,00%

Vir: Podatki priglasiteljev na podlagi podatkov Banke Slovenije, Združenja bank Slovenije (agregatni podatki), letnih poročil konkurentov.

C1 Horizontalni učinki: Bančne storitve za prebivalstvo

59. Segment bančnih storitev za prebivalstvo vključuje fizične osebe, kar je v skladu z definicijo po ZGD-1.⁴⁴ Poslovanje s prebivalstvom vključuje, med drugim, kratkoročne in dolgoročne kredite, transakcijske račune, domače in mednarodne plačilne transakcije, varčevalne račune in elektronsko bančništvo.

Tabela 5: Prihodki iz bančnih storitev za prebivalstvo v Republiki Sloveniji v obdobju 2012 do 2014 v tisoč EUR

Podjetje	2012		2013		2014	
	Prihodki iz bančnih storitev za prebivalstvo (tisoč EUR)	Tržni delež %	Prihodki iz bančnih storitev za prebivalstvo (tisoč EUR)	Tržni delež %	Prihodki iz bančnih storitev za prebivalstvo (tisoč EUR)	Tržni delež %
Raiffeisen Bank						
NKBM						
Skupaj v koncentraciji udeleženi podjetji						
NRU						

Vir: Podatki Letnih poročil Raiffeisen Banke in NKBM.⁴⁵

60. Po podatkih za leto 2014 je tržni delež pred koncentracijo na trgu bančnih storitev za prebivalstvo znašal [redacted] %. Po izvedeni koncentraciji bo na trgu bančnih storitev za prebivalstvo skupni tržni delež združenega podjetja po podatkih za leto 2014 znašal [redacted] %.

61. Glede na navedeno in v skladu z 18. odstavkom Smernic o presoji horizontalnih združitvev na podlagi Uredbe Sveta o nadzoru koncentracij podjetij⁴⁶ (v nadaljevanju: Horizontalne smernice), ki določa, da se pri koncentracijah, pri katerih skupni tržni delež v koncentraciji udeleženih podjetij na določenem trgu ne presega 25 %, zaradi nizkega tržnega deleža

⁴⁴ Zakon o gospodarskih družbah, (Uradni list RS, št. 65/09 – uradno prečiščeno besedilo 33/11, 091/11, 32/12, 57/12, 44/13 – odl. US in 82/13).

⁴⁵ Dokument št. 3061-2/2016-1 z dne 11. 1. 2016, stran 18.

⁴⁶ UL C 31, 5. 2. 2004, str. 5–18.

domneva, da koncentracija ne more ovirati učinkovite konkurence in je zato skladna s pravili konkurence, Agencija zato ne izraža pomislekov glede predmetne koncentracije na trgu bančnih storitve za prebivalstvo na območju Republike Slovenije.

C2 Horizontalni učinki: Bančne storitve za gospodarstvo

62. Podatki priglasiteljev na podlagi podatkov Urada RS za makroekonomske analize in razvoj⁴⁷ kažejo, da se v letu 2015 v bančnem sistemu nadaljujejo pozitivni trendi iz leta 2014. Zmanjševanje obveznosti bank do tujine se umirja, banke se še naprej razdolžujejo pri Evropski centralni banki, vloge države in gospodinjstev pa se povečujejo. Po napovedih Banke Slovenije naj bi se razmere na trgu kreditov in depozitnih vlog v prihodnjih letih postopoma izboljševale.

Tabela 6: Prihodki iz bančnih storitev za gospodarstvo v Republiki Sloveniji v obdobju 2012 do 2014 v tisoč EUR

Podjetje	2012		2013		2014	
	Priloge storitve za gospodarstvo v tisoč EUR	Tržni delež %	Priloge storitve za gospodarstvo v tisoč EUR	Tržni delež %	Priloge storitve za gospodarstvo v tisoč EUR	Tržni delež %
Raiffeisen Bank						
NKBM						
Skupaj v koncentraciji udeleženi podjetji						
SRD/201						

Vir: Podatki Letnih poročil Raiffeisen Banke in NKBM.⁴⁸

63. Po podatkih za leto 2014 je tržni delež pred koncentracijo na trgu bančnih storitev za gospodarstvo znašal [redacted] %. Po izvedeni koncentraciji bo na trgu bančnih storitev za gospodarstvo skupni tržni delež združenega podjetja po podatkih za leto 2014 znašal [redacted] %.

64. Glede na navedeno in v skladu z 18. odstavkom Horizontalnih smernic, ki določa, da se pri koncentracijah, pri katerih skupni tržni delež v koncentraciji udeleženih podjetij na določenem trgu ne presega 25 %, zaradi nizkega tržnega deleža domneva, da koncentracija ne more ovirati učinkovite konkurence in je zato skladna s pravili konkurence, Agencija zato ne izraža pomislekov glede predmetne koncentracije na trgu bančnih storitve za gospodarstvo na območju Republike Slovenije.

C3 Horizontalni učinki: Bančne storitve finančnih trgov

65. Dejavnosti priglasiteljev na trgu storitev, povezanih s finančnimi trgi, se prekrivajo zgolj pri dejavnosti, vezani na posle z izvedenimi finančnimi instrumenti. Najbolj uporabljeni izvedeni finančni instrumenti v Sloveniji so: valutne in obrestne terminske posli, obrestne terminske pogodbe, valutne in obrestne zamenjave, valutne in terminske opcije. Te storitve so po obsegu in vrednosti za obe banki glede na njun celotni promet majhne, po oceni priglasiteljev je njihov vpliv na trg majhen.

⁴⁷ UMAR - Ekonomsko ogledalo ISSN 1318-3818, št. 3, letnik XXI/2015.

⁴⁸ Dokument št. 3061-2/2016-1 z dne 11. 1. 2016, stran 18.

66. Slovenski kapitalni trg je zelo majhen in nerazvit v primerjavi z evropskim ali celo svetovnim trgom, pri čemer še vedno temelji na bankah. Kupci so relativno majhni in nezahtevni, zato je ponudba finančnih instrumentov bolj standardizirana, pri čemer je svetovna finančna kriza razmere še zaostрила in banke prisilila, da so naredile korak nazaj v obsegu svoje ponudbe in se začele obnašati bolj rigorozno⁴⁹.

Tabela 7: Prihodki iz bančnih storitev finančnih trgov v Republiki Sloveniji v obdobju 2012 do 2014 v tisoč EUR

Trgovalci	2012		2013		2014	
	Bančne storitve finančnih trgov tisoč EUR	tržni delež %	Bančne storitve finančnih trgov tisoč EUR	tržni delež %	Bančne storitve finančnih trgov tisoč EUR	tržni delež %
Raiffeisen Bank						
NKBM						
Skupaj v koncentraciji udeleženi podjetji						

Vir: Podatki Letnih poročil Raiffeisen Banke in NKBM.⁵⁰

67. Po podatkih za leto 2014 je tržni delež pred koncentracijo na trgu bančnih storitev finančnih trgov znašal %. Po izvedeni koncentraciji bo na trgu bančnih storitev finančnih trgov skupni tržni delež združenega podjetja po podatkih za leto 2014 znašal %.

68. Glede na navedeno in v skladu z 18. odstavkom Horizontalnih smernic, ki določa, da se pri koncentracijah, pri katerih skupni tržni delež v koncentraciji udeleženih podjetij na določenem trgu ne presega 25 %, zaradi nizkega tržnega deleža domneva, da koncentracija ne more ovirati učinkovite konkurence in je zato skladna s pravili konkurence, Agencija zato ne izraža pomislekov glede predmetne koncentracije na trgu bančnih storitev finančnih trgov na območju Republike Slovenije.

C4 Horizontalni učinki: Upravljanje premoženja

69. Statistični podatki, ki bi jih pripravile tretje osebe, oziroma notranji podatki, ki bi priglasiatelju omogočili podati natančno oceno velikosti upoštevnega trga storitev upravljanja premoženja niso na voljo. Vendar pa priglasiatelj glede na oceno svojega lastnega položaja in položaja Raiffeisen Bank na navedenem upoštevnem trgu upravljanja premoženja in glede na splošno poznavanje trga v nadaljevanju podaja približno oceno velikosti upoštevnega trga upravljanja premoženja, ki se v obdobju od 2012 do 2014 ni bistveno spremenilo. Glede na navedeno znaša po najboljših možnih ocenah velikost upoštevnega storitvenega trga upravljanja premoženja v Republiki Sloveniji približno 6.000.000 EUR.

⁴⁹Agencija odločba št. 3061-8/2015-6 z dne 18. 6. 2015, stran 17.

⁵⁰Dokument št. 3061-2/2016-1 z dne 11. 1. 2016, stran 18.

Tabela 8: Prihodki iz upravljanja premoženja v Republiki Sloveniji v obdobju 2012 do 2014 v EUR

Podjetje	2012		2013		2014	
	Upravljanje premoženja v EUR	tržni delež %	Upravljanje premoženja v EUR	tržni delež %	Upravljanje premoženja v EUR	tržni delež %
Raiffeisen Bank NKBM Skupaj v koncentraciji udeleženi podjetji						
SKUPAJ						

Vir: Podatki Letnih poročil Raiffeisen Banke in NKBM⁵¹.

70. Po podatkih za leto 2014 je tržni delež pred koncentracijo na trgu upravljanja premoženja znašal ████ %. Po izvedeni koncentraciji bo na trgu upravljanja premoženja skupni tržni delež združenega podjetja po podatkih za leto 2014 znašal ████ %.

71. Glede na navedeno in v skladu z 18. odstavkom Horizontalnih smernic, ki določa, da se pri koncentracijah, pri katerih skupni tržni delež v koncentraciji udeleženih podjetij na določenem trgu ne presega 25 %, zaradi nizkega tržnega deleža domneva, da koncentracija ne more ovirati učinkovite konkurence in je zato skladna s pravili konkurence, Agencija zato ne izraža pomislekov glede predmetne koncentracije na trgu upravljanja premoženja na območju Republike Slovenije.

C5 Horizontalni učinki Investicijsko bančništvo

72. Statistični podatki, ki bi jih pripravile tretje osebe, oziroma notranji podatki, ki bi priglasitelju omogočili podati natančno oceno velikosti upoštevnega trga storitev investicijskega bančništva, niso na voljo. Vendar pa priglasitelj glede na oceno svojega lastnega položaja in položaja Raiffeisen Bank na navedenem upoštevnem trgu investicijskega bančništva in glede na splošno poznavanje trga v nadaljevanju podaja približno oceno velikosti upoštevnega trga investicijskega bančništva, ki se v obdobju od 2012 do 2014 ni bistveno spremenilo. Glede na navedeno znaša po najboljših možnih ocenah velikost upoštevnega storitvenega trga investicijskega bančništva v Republiki Sloveniji približno 12.000.000 EUR.

Tabela 9: Prihodki iz investicijskega bančništva v Republiki Sloveniji v obdobju 2012 do 2014 v EUR

Podjetje	2012		2013		2014	
	Investicijsko bančništvo v EUR	tržni delež %	Investicijsko bančništvo v EUR	tržni delež %	Investicijsko bančništvo v EUR	tržni delež %
Raiffeisen Bank NKBM Skupaj v koncentraciji udeleženi podjetji						
SKUPAJ						

Vir: Podatki Letnih poročil Raiffeisen Banke in NKBM⁵².

⁵¹Dokument št. 3061-2/2016-1 z dne 11. 1. 2016, stran 18.

⁵²Dokument št. 3061-2/2016-1 z dne 11. 1. 2016, stran 18.

73. Po podatkih za leto 2014 je tržni delež pred koncentracijo na trgu investicijskega bančništva znašal ████ %. Po izvedeni koncentraciji bo na trgu investicijskega bančništva skupni tržni delež združenega podjetja po podatkih za leto 2014 znašal ████ %.

74. Glede na navedeno in v skladu z 18. odstavkom Horizontalnih smernic, ki določa, da se pri koncentracijah, pri katerih skupni tržni delež v koncentraciji udeleženih podjetij na določenem trgu ne presega 25 %, zaradi nizkega tržnega deleža domneva, da koncentracija ne more ovirati učinkovite konkurence in je zato skladna s pravili konkurence, Agencija zato ne izraža pomislekov glede predmetne koncentracije na trgu upravljanja premoženja na območju Republike Slovenije.

D Drugi možni učinki na koncentracijo

75. Po oceni priglasitelja koncentracija ne bo imela večjega vpliva na tehnološki in gospodarski napredek, saj je nabor obstoječih storitev na trgu bolj ali manj standardiziran. Enake produkte pa ponujajo tudi konkurenčne banke. Koncentracija po mnenju priglasiteljev ne bo imela posebnega vpliva na obstoječe komitente, niti na interese ostalih potrošnikov, iz razloga že pojasnjene standardizacije storitev in proizvodov na bančnem trgu, poleg tega potrošniki niso omejeni pri izbiri banke in so stroški prehoda med bankami relativno nizki.

IV. ZAKLJUČEK

76. Na podlagi posredovanih podatkov priglasitelja koncentracije in na podlagi podatkov, ki jih je Agencija pridobila iz javno dostopnih evidenc, Agencija ugotavlja, da koncentracija podjetij Biser Bidco in Raiffeisen Banka ne bo imela za posledico ustvarjanja ali krepitve prevladujočega položaja na kateremkoli od horizontalno povezanih trgov, na katerih so prisotna v koncentraciji udeležena podjetja in z njimi povezana podjetja, ker je malo verjetno, da bi negativno vplivala na upoštevni trgih, zato ni izkazan resen sum o neskladnosti koncentracije s pravili konkurence. Agencija zato koncentraciji na podlagi tretjega odstavka 46. člena ZPOMK-1 ne nasprotuje in izjavlja, da je skladna s pravili konkurence.

77. Odločba je izdana v dveh izvornikih od katerih enega prejme priglasitelj koncentracije in enega hrani Agencija.

V. OBJAVA IZREKA ODLOČBE

78. Na podlagi petega odstavka 22. člena ZPOMK-1 se izrek odločbe objavi na spletni strani Agencije.

VI. ODLOČITEV O STROŠKIH POSTOPKA

79. V skladu s prvim odstavkom 118. člena Zakona o splošnem upravnem postopku⁵³ mora organ odločiti o stroških postopka. Glede na to, da posebni stroški v postopku niso nastali, je organ odločil, kot izhaja iz tretje točke izreka.

⁵³ Uradni list RS, št. 24/06-UPB2, 105/06-ZUS-1, 126/07, 65/08, 47/09 Odl.US: U-I-54/06-32 (48/09 popr.), 8/10 in 82/13.

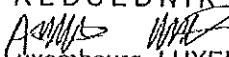
POUK O PRAVNEM SREDSTVU:

Zoper to odločbo je dovoljeno vložiti tožbo pri Upravnem sodišču Republike Slovenije, Fajfarjeva 33, 1000 Ljubljana, v roku tridesetih dni od dneva vročitve odločbe. Tožba se v dveh izvodih vloži pri sodišču ali pa se pošlje po pošti. Šteje se, da je bila tožba vložena pri sodišču tisti dan, ko je bila priporočeno oddana na pošto.

Postopek vodi:
Marko Eržen

Andrej Matvoz
PREDSEDNIK SENATA

Vročiti:

- Biser Bidco S.á.r.l., 5 Rue Guillaume Kroll, L-1882 Luxembourg, LUXEMBOURG - osebno po ZUP, po pooblastilu: Odvetniška družba Wolf Theiss - podružnica v Sloveniji, Bleiweisova cesta 30, 1000 Ljubljana, odvetnik Klemen Radosavljevič.

Vložiti:

- zbirka dokumentarnega gradiva, tu.

Objaviti:

- Izrek odločbe se objavi na spletni strani Javne agencije Republike Slovenije za varstvo konkurence.

